

pilotcursus

Vluchtelingenjeugd Centraal

Trainerspool VWMN | april 2012

Programma

- Introductie
- Uitleg project en cursus
- Informatie over vluchtelingenjeugd

~ korte pauze ~

- Rol VluchtelingenWerk
- Houding, tips en grenzen
- Evaluatie

Introductie

- Voorstelrondje
 - ✓ *naam*
 - ✓ *functie*
 - ✓ *werkzaam sinds*
- Specifieke ervaringen met vluchtelingenjeugd?
(*voorbeelden uit eigen werkpraktijk*)

Project en cursus

- Inhoud project
de kwetsbaarheid van vluchtelingkinderen preventief onder de aandacht brengen via:
 1. kennisbank
 2. folder voor scholen en instellingen
 3. cursus voor vrijwilligers (pilot)
- Doel cursus
 - ✓ *bewustwording van en aandacht voor de mogelijke problematiek bij vluchtelingenjeugd binnen VW*
 - ✓ *duidelijkheid scheppen over de rol van medewerkers van VW in deze situaties*
 - ✓ *vanzelfsprekender samenwerking tussen VW en ketenpartners (school, GJG, jeugdzorg, etc.)*

Videofragment (II)

Afghaanse familie

Onderwerpen kennisoverdracht

- Gezondheid en leefomgeving (*algemeen beeld*)
- Mogelijke belemmeringen /probleemgebieden
 - *kindermishandeling*
 - *meisjesbesnijdenis*
 - *seksuele voorlichting*
- Wat moet er (landelijk) gebeuren?
getrapte en integrale aanpak

Gezondheid en leefomgeving (I)

- Allochtone jeugd in Nederland
 - 25% Nederlandse jeugd is allochtoon
 - met 15% van alle jeugd gaat het niet goed
- Gezondheidssituatie vluchtelingenjeugd
 - maatschappelijke positie slecht
 - gezondheid ouders niet goed
 - cumulatie van problemen
 - opvoeding onder druk
- Stress en verwerking bij vluchtelingkinderen

Gezondheid en leefomgeving (II)

- Leefwereld van vluchtelingkinderen:
 - *het AZC*
 - *het gezin*
 - *de wijk*
 - *de school*

Kindermishandeling (I)

- Wat is kindermishandeling?

*“elke vorm van voor een minderjarige bedreigende of **gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard**, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat **actief of passief opdringen**, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel”*

- Signalen van kindermishandeling
 - *fysiek, gedragsmatig, psychisch en psycho-sommatisch*
 - *zichtbaar en onzichtbaar*

Kindermishandeling (II)

- In allochtone gezinnen komt kindermishandeling

- ☐ 3,5 keer zo vaak voor
- ☐ 2,6 keer zo vaak voor
- ☐ 1,2 keer zo vaak voor

...als in autochtone gezinnen.

- Ervaringen met (signalen van) kindermishandeling in eigen werkpraktijk?
- Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Meisjesbesnijdenis (I)

- Wat is besnijdenis bij meisjes?

“Het geheel of gedeeltelijk verwijderen van de externe vrouwelijke geslachtsorganen en ander letsel aan deze organen, zonder medische noodzaak”

Dit wordt ook wel afgekort als:

- *VGV : vrouwelijke genitale verminking*
- *FGM / FMC : female genital mutilation / cutting*
- Leeftijdscategorie meisjesbesnijdenis: 4 tot 12 jaar
- Eigen ervaringen?

Meisjesbesnijdenis (II)

- Redenen voor het besnijden van meisjes
 - *sociale druk / norm*
 - *huwelijkskansen / sociale status*
 - *ideeën over hygiëne / schoonheid / maagdelijkheid*
 - *religieuze overtuigingen*
- Wat wil VW hiermee?
→ voorlichtingsrol
- Informatie en melden
 - *Info op: www.meisjesbesnijdenis.nl*
 - *Inschakelen Jeugdgezondheidszorg / GGD*

Seksuele voorlichting

- Noodzaak?
 - *weerbaarheid en zelfstandigheid*
 - *schuldgevoelens*
 - *homofobie*
 - *hiv / aids*
 - *abortus*

Wat moet er (landelijk) gebeuren?

- Ouders centraal
- School betrekken
- Aanpak gebaseerd op sociale steun
- Preventieve bemoeienis
- Signaleren en doorverwijzen naar instanties
- Laagdrempelige informatievoorziening
- Combi-aanpak, ketensamenwerking en kennisdeling
- Ex-asielzoekers als voorlichters en intermediairs
- Vluchtelingorganisaties een duidelijke rol geven

Pauze
(ongeveer 15 minuten)

Videofragment (II)

Programma "Taxi": gesprek Joris Linssen en Walid

Taxi

Rol VluchtelingenWerk

Wat is de rol van VW medewerkers?

- vraaggericht en/of aanbodgericht werken
- weerstand en legitimatie 'bemoeienis'
- vertrouwensband
- invloed eigen mening, opvoeding en ervaringen

Onze mogelijkheden:

- goede intake mét aandacht voor de kinderen
- signaleren mogelijke problemen (ook preventief!)
- bespreekbaar maken
- omgaan met culturele verschillen in opvoeding
- ondersteunen, informeren en motiveren
- effectief verwijzen (kennis sociale kaart)
- monitoren vanuit betrokkenheid

Interviewfragmenten

“Ik wil het zelf oplossen. Met tips. Ik wil niet meteen een dossier. Dan hoef ik niet te denken of ik het goed doe of niet. Ik wil niet meteen dat ze het ingewikkeld maken een groot probleem maken. Ik heb angst dat ze mijn kind af zullen pakken. We horen zoveel verhalen.”

“Ze vertellen alsmaar wat je moet doen. Hij móét een flesje hebben, hij móét daar en daar slapen, hij móét zijn tandenpoetsen en dan moet jij hem vasthouden. Ze vertellen je dat je het niet goed doet.”

“Natuurlijk is het belangrijk dat ik de hulpverlener vertrouw. Want je weet maar nooit aan wie ze het vertelt. Dan komt het in de krant of op televisie.”

“Mijn kinderen hebben een slaapprobleem. Ik heb vijf kinderen en ze slapen bij mij in bed, dan voelen ze zich veilig. Maar dan slaap ik niet goed en zij slapen niet goed. Ik wil een tip hoe ik dat moet oplossen. Maar ik wil niet naar de hulpverlening want die maakt er meteen weer een heel groot probleem van.”

“Er was iets met mijn dochter van 6 jaar, iets met haar groei. Dat zeiden ze bij de CJG en ik zou nog een oproep krijgen, maar ik heb niks meer gehoord. Dan zit dat in je hoofd.”

Begrijpen we elkaar?

Ouders zijn **0-5 jaar**
naar school geweest

Ouders zijn **5-10 jaar**
naar school geweest

Ouders zijn **> 10 jaar**
naar school geweest

Abstractievermogen
en cognitieve
vaardigheden van de
client zijn zeer laag.
De ouder heeft zeer
concrete informatie
en begeleiding
nodig.

Abstractievermogen
en cognitieve
vaardigheden van de
client zijn matig tot
laag.
U moet de informatie
eenvoudig en beperkt
houden.

Het abstractieniveau
en de cognitieve
vaardigheden van de
client en van uzelf
verschillen niet (te)
veel.
U kunt goed samen
een informatief
gesprek voeren.

Houding

- Hoe bespreek je opvoeding met ouders?
 - positief benaderen: **iedereen wil het beste voor zijn kind!**
 - besef: opvoeden gaat niet (helemaal) vanzelf
 - gelijkwaardigheid maakt een gesprek makkelijker
 - 'the big picture': samenhang zien met andere zaken
 - neem niet te snel standpunten in (“je moet...”)
 - vanuit vertrouwen je mening geven kan wel
 - individuele benadering: vermijd “bij ons” en “bij jullie”
 - Interesse tonen en weerstand serieus nemen
- Contact met het kind
 - kinderen als tolk
 - contact via of zonder ouders

Tips en pedagogisch advies

- Uitgangspunten
 - ouders zijn deskundig
 - gericht op oplossingen
 - elke stap is er een!
 - aandacht voor wat goed gaat
 - samen met ouders
- Tips! :)
 - deel ervaringen over jouw kinderen en/of opvoeding
 - stel vragen over de eigen opvoeding van de ouders en de verschillen met die van hun kind

Grenzen

- Wat zijn de grenzen van wat je kunt doen?
 - tijd
 - deskundigheid
 - afspraken
 - persoonlijke ervaringen
 - betrokkenheid ↔ over-betrokkenheid
 - sympathie ↔ over-identificatie (reddersfantasieën)
 - grenzen van wat **kán** veranderen:

*“Geef me de **kracht** om te veranderen wat ik kan veranderen,
de **berusting** om te accepteren wat ik niet kan veranderen
en de **wijsheid** om het verschil te zien”*

Informatie en doorverwijzen

- Consultatiebureau, huisarts
- Bureau Jeugdzorg (loket voor provincie Utrecht)
- Sense (anoniem spreekuur jongeren < 24 jaar)
- GG&GD, afdeling Jeugdgezondheidszorg
- Centrum Jeugd en Gezin (CJZ)
- Maatschappelijk werk
- Steunpunt Huiselijk Geweld
- Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK)

Materiaal

- Folders:
 - ✓ voor welzijns- en gezondheidsinstellingen
 - ✓ voor onderwijsinstellingen
- Reader
 - *achtergrondartikelen*
 - *lijst informatieve website voor medewerkers en ouders*

Evaluatie

- Inhoudelijke vragen?
- Wat vond ik het belangrijkste om te horen?
- Wat heb ik gemist? (informatie/voorbeelden/oefening)
- Andere opmerkingen?